

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za en mesec 1 gl. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 18 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicijska, Semeniške ulice št. 2.

Naznauila (inzerati) se sprejemajo in veljá tristočna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 98.

V Ljubljani, v soboto 1. maja 1886.

Letnik XIV.

Ogovor,

ki ga je imel prvosednikov prvi namestnik, prof. J. Marn, v XXI. rednem velikem zboru „Matiče Slovenske“ v sredo 28. aprila l. 1886.

Slavni zbor!

Bilo je 28. nov. 1881 na večer, kedar sem slovo jemal od ranjkega dr. Jan. Bleiweisa, začel mi je govoriti malo ur pred svojo smrtjo o „Matici Slovenski“, češ, bodite meni namestnik, izvršujte to in to itd. — Pustite to, mu rečem jaz, Vi ste dosta storili, za te stvari poskrbijo drugi itd. — Mislim si: Saj imamo namestnika in naslednika, načelnik beli Ljubljani bode tudi načelnik prvemu zavodu slovenskemu. Ali — lani 8. aprila v zadnjem občenem zboru „Matiče Slovenske“ — užaljen reče predsednik njen, g. P. Grasselli: Jaz že nobenega velikega zbora ne bom skliceval! Kdo ga pa bo? sem si mislil tedaj. — Volitev naslednika je bila težka; podal sem se odboru jaz le proti temu, da vodim „Matico“ v notranjem, na vnanje in v zlasti za občni zbor naj izvoli se prvosednik bolj samostojen, pravoslovec itd. — in v to privoli naposled g. dr. Jos. Poklukar. Vodil sem res odborove seje mej letom; kedar se določi občni zbor, je pisal odbor prvosedniku na Dunaj, — ali dojde mu na to pisanje: Kteri je vodil „Matico“ mej letom, vodi naj tudi veliki zbor itd.! Govori se v tem pisanju nekaj o ponižnosti; ali pravi vzrok je moja bolehnost, v kateri tudi danes pred Vami stojim z nekako bojaznijo; kajti — povém Vam po vsej pravici, da doslej še z nobenim „Matičinim“ občenim zborom nisem bil popolnoma zadovoljen; javaljne bom z današnjim?!

Jaz nisem Smolka, izurjen v vodstvu; imejte torej, gospodje, potrpljenje z menoj! Naš zbor tudi ni državni zbor, v katerem poslanci živajo diete. Utrudno, dostikrat zelo utrudno delovanje odbornikov „Slovenske Matice“ — iz zgolj domoljubja — mora se torej soditi drugače. Mi smo, dovolite, da tako rečem, nekaka gosposka zbornica, v kateri tista glasovita „ostra tonina“ ni na dnevnem redu; želim, da ne bi bila tudi v našem bolj akademiskem shodu.

— Tolaži me vesela misel, da je vsaj že minula nam Slovincem doba, kedar je mnogim bila zabava, če je mlajši, časih tudi iskrenejši rodoljub, mogel jo starejšemu ktero gorko zasoliti ali podrobiti!

Iz tega vzroka dovolite, da Vam razodenem, kar mi je na srečo, v dveh prošnjah. Prva gre do slovenskih pisateljev, v zlasti časnikarjev. Tem moram klicati: „Aj Veltáva, kaj kališ si vodo, — Kaj kališ si vodo srebropeno!“ — Noben narod, kolikor jaz véim, lastnih domorodnih naprav, svojih znanstvenih in umetniških vstanov, javno ne sméši, ne grdí, ne sumnjiči. — Vsak družnik „Slovenske Matice“ ima pravico, pogledati v njene zapisnike ter prepričati se o delovanju odborov; ima pravico, dajati nasvete odboru in po odboru celó velikemu ali občenemu zboru. Odbor mu gotovo rad dá odgovor, zakaj je storil tako in ne drugače. — Čemu torej odbor, kteremu je zaupal „Matico“ ves narod slovenski, sumnjičiti po časnikih na radost našim sopernikom! — Druga moja prošnja obrača se do poverjenikov. Podpirajte nas z zedinjenimi močmi blagovoljno! Človeka v srce zaboli, kedar mora čitati: Jaz — ud „Slovenske Matice“ — 10. aprila še nimam knjig, ktere so vendar razposlane bile 10. januarja! Tu odbor ni kriv. — Pa tudi družniki sami, kedar berete, da so društvene knjige razposlane, pobrigajte se za-nje pri svojih poverjenikih, in tako bode prav!

Kar tiče dnevnih red ali vrsto razpravam v današnjem zboru, določen je v soglasju z odborom. Na vrsti so najprej denarstvene reči, ktere so presojevati z mirnejšim duhom, potem znanstvene in bolj živahne! Kar zadeva denarstvo, bote slišali, da se nam stanje njegovo obrača na bolje. Odboru bilo je v čislih, kar se mu je naročalo v občenih zborih. Varčno smo ravnali v nagradah, varčno v knjigah. Dobili ste za preteklo leto le dve knjigi; naj se nam torej ne oponaša! Pa tudi s tema knjigama se je „Matica“ poslavlila pred občinstvom, kolikor je znati. Poslavlila se je z Metodovo Spomenico, z Letopisom in v njem sè zanimivim pregledom o „Matičinem“ dosedanem delovanju, oziroma v zadnjem desetletju. Vnanji knjižniki to čislajo. Vprav te dni je odboru

došel iz izvestja universiteta sv. Vladimira v Kijevu posebej odtisek, v katerem T. Florinskij jako hvalno opisuje našo „Matico“ in nje izdanja itd.

Od ene strani se nam svetuje: „Matica“ bodi akademija; pospešuj nam tolikanj potrebno znanstvo; od druge pak se čujejo glasovi: „Matica“ pospešuj leposlovje, dobiš več družnikov! Menda bode srednja pot — najbolja pot. Iz tega vzroka dale se bodo letos na svetlo tri knjige, med njimi ena leposlovna. — Tudi v drugem vladanji obrača se na bolje, v družnikih, pri vplačevanju, v knjižnici, v imeniku itd. V tem oziru gre vsa čast in hvala gospodu tajniku, kteri — duhovit in jako marljiv — utegne našemu društvu postati duša, ako mu bode osoda sploh mila in on „Matici“ ostane zvest. — Po dopolnilni volitvi odborov, o kterih izročite svoje listke, predno se razidete, in po letnem poročilu o odborovem delovanju so v zadnji točki posamezni nasveti, in to: a) O novem častnem članu — predlog iz odbora; b) o truplu Kopitarjevem — tudi iz odbora, in c) gledé na dve interpelaciji in jeden predlog — o lastništvu spisov Stritarjevih, in poslednjič d), ako ima kteri razodeti kako željo ali dati kak nasvet posebej. In sedaj pričnimo po vrsti razprave!

Politični pregled.

V Ljubljani, 1. maja.

Notranje dežele.

Razbita levica jela je premišljevati, kako bi se dala stara nemško-liberalna garda zopet skupaj spraviti. Na čelo takim premišljevanjem postavila se je strogo nemško-narodna „Deutsche Zeitung“, ki ima ob enem tudi že predpis pripravljen, po kterem naj bi se nemški kvas zopet zgostil in vredil v eno krepko veliko politično telo. Jedro, okoli kterega naj bi se tvarina zopet zbirati jela, mora biti nemško-narodni, po domače Knotzev klub, privlačna sila, ki bo posamične dele na-sé vlekla in jedru dovažala, pa sedanji nemško-avstrijski klub,

LISTEK.

Levogradska povest.

Spisal Václav Beneš-Fřebizský.

(Dalje.)

„Kaj naj zdaj počnemo? — Da bi nas Bog za to ne kaznoval!“

„Ta-le svét vam dam“, rekel je Hrdina. „Sam tako nisem nobene razkopal in sem vso reč le bolj od strani gledal. — Pojdimo k Vetrovcu, on nas spusti v sobo, tam se odkrijemo in za vas vse jaz prosim odpuščanja. A moramo iti vsi, tudi naše ženske, tudi otroci!“

Čez nekoliko časa zbral se je na Vetrovčevemu dvoru skoraj celi Žalov. Prišli so starčki, kteri leto in dan niso bili drugej, kakor na predhišku, prišle babice, ktere najraje dremajoče kimajo z glavo, in matere prinesle so celó svoje otročiče na prsih.

„Prišli smo, Vetrovec, se očistit svojega greha! Dovolíš li, da vstopimo v sobo in se poklonimo pepelu naših prednikov?“

„Le pojdite, le!“

In Vetrovec je na široko odprl vrata v veliko izbo. Žalovci se skoraj niso upali dihati, vsi so imeli oči odprte na vrste sivih glinastih posod, izmed kterih so bile ene brez vseh okraskov, a druge zopet čisti umetno narejene. Na gredi pri pregradah stali so vedno največi, h krajema pa se je vrsta zniževala do najmanjših.

Vsi so bili odkriti, roke so imeli sklenjene in sosed Hrdina stal je spredaj. Videti je bilo, da premišljuje, kako bi najlepše nagovoril stare pradede.

„Prihajamo, mili praočetje, ker smo vam storili krivico, da nam odpustite. Zato bomo dan na dan molili za pokoj vaših duš.“

In zdaj je začel Hrdina z nekoliko jokajočim glasom:

„Počivajte v miru, verne duše, dediči kraljestva božjega.“

In za njim spustila se je vsa vas kakor iz enega grla, še ti stari, kterih glasovi so le še šepetali...

„Kedar vam bode hudo, mili ljudje, kedar bode najslabše, le pridite semkaj, duri moje odprte so zmirom in potolažite se tukaj najbolj. Kedar se sirotam oči rudeče solzé, da še pogledati ne morejo,

kedar jih kruti ljudje mučijo in z očmi zatirajo, da se revežem glava vrti, kam pojdejo drugam, kakor na grob starišev svojih in kje se tako iz srca izjočejo in tako sladko umirijo, kakor na gomili roditeljev! — Me slišite dobro, Žalovski sosedje? — In slušajte li, potem si zapomnite, kar sem vam zdaj povedal! Mi na Českem smo vsi sirote, ker očmov je nad nami vse polno, kamor se le obrnemo, in ta zemlja — še ta kakor bi nam hotela biti mačeha!“

Ta dan pa bilo je v Žalovu tiho, žalostno. Ker so baje na Českem vsi sirote, nad kterim je polno očmov, in še ta rodna zemlja sama, kakor bi njim hotela biti mačeha!

Kaj je vendar ne preorjejo, obdelajo, prekopljejo, obsejejo s semenom, kar je imajo najlepšim, in kljub temu, komaj vzide setev, že postane rumena, in komaj vzraste klas, že se napihne in zrne ostane prazno in snetnjivo. Nekolikrat so poskusili, da so vzeli seme od drugod; ali letina je bila vse eno slaba. Resnično! — Še ta zemlja je podobna mačehi! Ali na to misel bi ne bili prišli, ko bi jo ne vzbudil v njih glavah Vetrovec sam. A vse to radi tega, ker pepelu prednikov niso dali mirú.

keri ima še nekaj zaupanja med avstrijskimi Nemci. Le-ta naj bi lovil med nemškimi konservativci, ktere naj bi skušal družega za drugim izpeljati iz desnškega taborja in levici vtelesiti. Ko bi bilo to srečno dovršeno, poskusiti bi morali svojo srečo tudi še pri drugih nemških narodih, recimo Rumuncih, Rusinih in Lahih, kateri bi se morda z dobro besedo in lepimi obljubami tudi pridobiti dali. Ali bo kaj prida sreče pri tem nameravanem podjetju, ali ne, pokazala bode bodočnost. Kdor natančno pozna okoliščine, rekel bi, da iz te moke ne bo kruha.

Uboga nemščina, kako jo vendar natezajo in mučijo, da bi jo povzdignili do veljave postavno priznanega *državnega jezika*! Zadeva še niti v poslanski zbornici ni rešena, in že se srednja stranka v gospodski zbornici peča z mislijo, da bi bilo dobro, če bi se v Avstriji jezikovno vprašanje po postavnem potu rešilo. Srednja stranka si bo z vsakim takim predlogom pri avtonomistih in v slovanskih krogih sploh slabo postlala. Sicer pa srednja stranka trdi, da je le to pravi pripomoček, s katerim bode v Avstriji konec narodnega prepira. Ker je ta stranka ob enem prepričana, da bo Scharschmidov predlog v poslanski zbornici gotovo propadel, ne le ker ne bo večine dobil, temveč ker je preveč enostranski in se le na Čehe ozira, za vse druge narodnosti razven nemške se pa niti ne briga ne, predlagali bodo toraj postavno, po kateri naj bi se vsakemu priložnost ponudila, da bi se lahko nemščine priučil (kakor bi brez nje ne mogel v nebesa!) Za to bode treba pri podučevanju nemščine po šolah skrbeti za vpeljavo posebne metode, (norimberški lijak naj si naroči!), na podlagi ktere bo že vsakdo nemški znal, to se vé da kolikor toliko, ki bo abecednik izvršil! Taki naklepi kujejo se v Metternihovem klubu! No saj so mu tudi podobni! Nezaslišano pa je to, da se bode sedaj gospodska zbornica pečala z izmečki, kateri so že poslanski zbornici v smeti prišli pri lanski in predlanski dotični obravnavi.

V *Gradci* so delavci že zopet svoj shod imeli; na praznični terek so ga napravili. Bil je tako vihar, da ga je končno navzoči policijski komisar razpustiti moral. Vzrok temu je bila huda polemika, ki se je zaradi Schönererja vnela. Nekteri navzočih bi ga bili radi v zvezde vkovali, drugi so zopet vpili: „Ob tla z njim, Schönerer je zapeljivec in širokoustnik. Silno veliko obljubi, za izvršitev svojih obljub se pa prav nič ne briga.“ Beseda je dala besedo in vsaka druga je bila ojstreja memo prve. Policijski komisar vidoč, da, če pojde tako dalje, ne bo drugačnega konca pri tem zboru, kakor krvav pretep, je zborovanje ustavil in shod razpustil. To je bilo pa prav tako, kakor če bi bil vsem vetrovom luknje odmašil. Nezaslišano vihar, grom in in tresk pribučal je nad grešno osebo policijskega komisarja. Že so ga jelo obdelavati grčave pesti nemških štajarskih delavcev od vseh strani, in sreča, velika sreča zanj, da se je še umakniti mogel. Redarji so mu sicer na pomoč priskočili, toda prepozno: bušk mu niso mogli nič več odvzeti. No, za odkodovanje so pa nekaj najhujših kričačev in največih nerodnežev soboj vzeli. Ostala druhal vlekla se je po mestu in je pred policijskim ravnateljstvom kričala na ves glas: „Pereat“. Dokler so se delavci bolj za delo in manj za politiko, posebno pa že za socijalno politiko pečali, se jim je vedno bolje godilo, kakor pa dandanes, ko bi vse rado le politiko uganjalo, za delo jim je pa malo mari.

O *galiških neredih* so novice še vedno take, da človek prav za prav ne vé, kaj je resnica. Nekteri časniki prinašajo telegrame polne smodnikovega dima, drugi pa odločno pišejo, da niti sledú ni o kakem iznemirjenju. Posebno „Czas“ še zmirno dosledno trdi, da je vse pretirano, in hudo obsoja liste, ki so tolikanj brezvestni, da take izmišljotine med svet širijo in Poljake ob dobro ime pripravljajo. Puntar nikjer ni na dobrem glasu in tudi o Galiciji so se te novice izmislile, da bi narodu

in njegovim zastopnikom škodovali. Ako se ozremo po virih, kjer so te novice belí dan zagledale, se skoraj res potrjuje resnica, kakor da bi jih bili levičarji med svet spravili na škodo Poljskemu klubu in s tem vred na škodo skupne desnice. Če tudi je stvar sama na sebi malo verjetna, nemogoča vendarle ni; kajti o levičarjih je znano, da snujejo vse mogoče naklepe, da bi se jim posrečil korak do krmila. Kdor se pa s takimi nakanami peča, temu so vse spletke dobre. Poljski klub ima v sedanji desnici jako trdno stališče. Ako bi se jim posrečilo, tega spodkopati, kar bi se najlaglje zgodilo, če se mu vtisne pečat puntarstva, kar mu bo takoj v državnem zboru vladino stališče spodmaknilo, bi levičarji prav veliko pridobili. Za Poljskim klubom prišel bi na vrsto Česki, na to Hohenwartov itd. Izmišljenih povodov se prebrisanim in zvitim buticam nikdar ne zmanjka. Kakor že toraj rečeno, če tudi novica ni posebno verjetna, mogoča je pa vendarle. Tembolj žalostno za levičarje, če bi se vresničila, in bi se dokazalo, kakih sredstev da se ta rod poslužuje, da bi se zopet kvišku spel do sladkega grozdja na vladni mizi.

Vnanje države.

Iz najnovejše *grške politike* je jako zanimivo to, da med vojnimi parniki evropskih velešil, ki so šli nedavno vsak s svojim „ultimatumom“ v glavno grško luko Pirej Grke strašit, ruskega vojnega parnika ni bilo. To bi bil že nekak dokaz, da Rusi vendarle Grke na tihem podpihujejo. Prav tako dvostransko, kakor ruska, zdi se nam grška politika. Delyannis se svojim rojakom popolnoma z z druge strani kaže, kakor pa velesilam. Prvim je ves za boj prav srditemu levu podoben, ktereга še celó v tem prekosi, da se niti ognja ne vstraši, ktereга se pa lev boji; velesilam nasproti pa s solznimi očmi objema mir, ktereга v resnici na skrivnem šepi, kjer ga more. Deputaciji Grkom se je pridušal, da se Grška ne bo drugače Evropi pokorila, kakor še le takrat, kadar ji bo Evropa brodovje vničila in primorska mesta razsipati jela; velesilam nasproti je pa po najnovejših telegramih sporočil, da se jim vdá, če je tako božja volja. To je v resnici diplomat, kteremu Bismark komaj do pasa seže. Razložek je le ta, da Bismark véasih kaj prijénja, Delyannis je pa silno trmoglav videti. Tudi v tem je silno velik razložek, da Bismark ima moč v rokah, s katero že sme kaj zahtevati, Delyannis ima edino le svojo trmo na razpolaganje. Ta trmoglavost se mu pa še zná neljubo vtepati, če bo Evropa res mož-beseda in bo razposajene Grke nekoliko sama v roke vzela. Za tisto silno razburjenje, ki je tam doli menda nastalo, kedar so se parniki velesil v Pirej pripeljali, se pač ne bo kaj prida brigala.

Rusko brodovje v Črnem morji postalo je v najnovejšem času nekaka punčica ruske države. Ravno kar so v Sebastopolu, glavni vojni luki v Črnem morji, dovršili nekaj velikih vojnih parnikov, ktere bodo te dni v morje spustili. Da Rusija svoje vojno brodovje v Črnem morji tako neguje, ima pač svoje dobre vzroke. Prvi je trgovina, in to prosta trgovina po celem Črnem morji, čegar gospodar hoče Rusija postati. Zato pa potrebuje krepkega vojnega brodovja. Dalje ona misli to trgovino razrušiti iz Črnega v Srednje morje, za kar pa zopet krepkega brodovja potrebuje, s katerim bi zamogla razbiti neljubega, ji ob Bosporu in Dardanelah od Evrope postavljenega čuvaja, Turka. Drugi glavni in morda še bolj glavni vzrok bode pa prisvojitve Bospora in Dardanel, ondašnjih pokrajin, ali če že tega ne, pa vsaj, da se znebi bolnega moža tamkaj doli, ki je njej in celi Evropi v nadlego in na škodo. Vse to bi se bilo že lahko l. 1878 zgodilo, naj bi skupna Evropa Rusije ne bila zadrževala; a odloženo še ni opuščeno. Rusija še ni pozabila na to delo, le podstopila se ga bo še le takrat, kedar se bo v Črnem morji tako trdno čutila, da se

ne bo dosti ali pa nič brigala, kaj bodo velesile o tem zahtevale. Zato pa sedaj leto za letom vojno brodovje pomnožuje.

V Gentu so napravili *belgijski socialisti* na velikonočni ponedeljek tabor. Zbrali so se bili zato v dvorani društva „Vorrui“ (naprej), ki je bila prav po socijalnem okusu v ta namen ozaljšana. Po stenah in ob naprsji galerije obešene so bile razne podobe njihovih pridigarjev, kterim socialisti veliko več verjamejo, kakor pa duhovnu in evangeljski knjigi. Toda prišel bo dan, kedar se bodo tudi zapeljanim socialistom oči odprle, da njihovi aposteljni niso iz ljubezni do dobre reči, temveč iz tega namena oznanovali socijalni nauk, ker so dobro želi pri tem poslu za svoj žep. Nekteri so to že sprevideli in so jim hrbet obrnili, večina je pa vendarle še slepa. Največja limanica, na katero socijalni aposteljni svoje liščke lovó, je pa večno prežvekovanje izobraženosti. V to jim marljivo skrbé za neprebavljive knjige polne socijalnih fraz in druge euake vsebine, in zapeljan delavec knjigo prebravši, že v resnici misli: sedaj sem pa že izobražen, sedaj so se mi oči odprle. Toda že prva priložnost, pri kateri je zopet kozarcu preveč na dno pogledal, takoj jasno dokaže, da se o izobraženosti niti domišljevatí ne dá! Tudi v Gentu so nastavili v omenjeni dvorani limanice v podobi napisov: „Kjer se začneja znanstvo, ondi ni treba postavé,“ in „ni je pravice brez dolžnosti, in dolžnosti brez pravic“ itd. Zborovanje pričeli so ob pol dvanajstih s petjem marzeleze. Mizo so imeli zagrnjeno s krvavirudečim suknom. Menda se že sedaj na ta pogled navaditi hočejo, da ga bodo kasneje laglje prenašali, kedar se jim bo kri od prstov cedila. „Tovariš“ Anseele je imel prvi besedo; globoko je šel mož po sapo, potem je pa dejal: „Mi, kar je nas, smo pač vredni svojih prednikov, ki so na bojnem polju svojo kri prelivali za prostost. Tudi mi jo hočemo in zato smo se danes tukaj zbrali, da se javno izrazimo, da sedanja vlada ni vredna, da stoji na svojem mestu. Proč toraj z njo! Narod kriči v svojih bolečinah in v svojem trpljenju. Van-der-Smissen mu odgovarja s puškami. Mi nismo še nikdar zatajili naše zastave. Mi smo socialisti in pojdemo tjakaj, kamor nas popelje logika naših načel!!! (Ali ste ga čuli?) Trinajstega junija bomo zopet pričeli. 10.000 Gentskih delavcev dvignilo se bode v Bruseljnu nad sedanjo vlado, od ktere bodo tirjali odgovor, zakaj da je Van-der-Smissen njihove brate v Charleroi davil in obešal. Če pademo mi, stopilo bode tisoč in tisoč drugih na naše mesto, samo da dosežemo, kar nameravamo.“ Kakor je videti, v Belgiji ne bo še mirú, kar pri tolikanj liberalnih postavah, ki jih imajo ondi, tudi ni lahko mogoče.

Izvirni dopisi.

Iz *Goriške okolice*, 24. aprila. (Znamenita poročna obravnava v mesecu maju in konjske dirke 26. aprila na malih Rojah.) V mesecu maju ima priti na vrsto pri porotni sodnji tragikomična igra, napada grofa*) Savorgnana na njegovo ženo in njenega spremljevalca, dr. Matiusa, zaradi poskušane umora, kakor je že tudi o tej žaligri v svojem času (meseca februarja) poročal „Slovenec“. Vsi trije so laški podaniki iz Videmske pokrajine. Tedaj se je veliko pisarilo o

*) „Grofovsko“ plemstvo pri Nemcih je viša stopnja plemstva, nego ona laških „contov“, ki so le plemiči najnižje vrste. „Conti“ iz latinskega „comes“, so bili nekaj spremljevalci deželnega kneza ter so mu dajali od svojih podložnih vojake ob času vojne. Pis.

In od takrat so vselej, kedarkoli so šli mimo Vetrovčevega dvora, se odkrili in pomislili nekoliko v spomin svojih pradedov.

Število pepelnice v zemanovi sobi pa je bilo vsak teden večje. Vetrovec nabiral je tudi to, kar je pri drugih dobil, tako, da je moral v izbi tudi ob nasprotni strani napraviti police.

A ta zemanova zabava raznesla se je tudi po okolici. Najprej tega, kakor navadno, ni hotel nobeden verjeti in marsikak pameten je celó dejal, da Vetrovec nima glave na pravem konci. Pozneje so hodili gledat v Žalov z Roztoka in Unetic; tudi z drugega Veltavskega brega so prihajali.

Prišle so iz tega še čudne reči. Da namreč v Žalovu učé novo vero, da se klanjajo pred starimi čepinami, da pravijo, kedar gredó mimo Vetrovčevega dvora: v miru počivajte... Da jih je menda Vetrovec prinesel od nekod doli s Turškega. Kedar zeman zjutraj moli, da gleda proti vzhodu solnce, in kedar zvečer, da je zopet obrnjen proti zapadu. Ti običaji tam so neki čisto poganski; tudi na Žalovcih se že nekaj enacega prikazuje.

Ali takrat ostalo je k sreči samo pri ljudski govoricí. Cerkveni in posvetni uradi molčali so, kakor

bi bili oči zatisnili. Vsaj mogoče ni bilo, da bi o tem ne bili zvedeli. Čakali so morda tudi, da bi videli, kaj se iz vsega tega izplete.

Vetrovčeva soba se je bila naglo napolnila s starinami. Prišli so véasih obiskovalci celó iz Prage; prišli so v Žalov tudi taki, kterih rod njim je vsak že od daleč bral na krivih nosovih in dolgih črnih suknhah. Ponujali so večkrat za jeden predmet Vetrovcu precejšen denar, ali prav za prav so mu ga vsiljevali; toda zadeli niso na pravega. Vselej so se zgubili še bolj naglo, kakor so bili prišli.

Jednoč je sem zavil tudi mož v črnem, do pet plavajočem oblačilu, s širokim klobukom na glavi. Bil je nad mero resnega obraza in ostrih, v dušo prodirajočih oči. Povsod je vse natanko preiskal in skoraj vsako pepelnico je pogledal, pri tem pa vendar nič manj skrbno opazoval tudi Vetrovca.

„Je to tvoja hčer?“

Mož obrnivši se naglo od polic, vpri je svoje oči na deklico, ki se je bojzljivo stiskala v kotiček.

„Tako je, gospod magister!“

Vetrovec je nekako mrzlo odgovoril.

„Nisi spremljal ti nekaj na popotovanji zloglasnega Haranta Polzicekega?“

„Tako je, gospod magister!“ siknil je razburjeno Vetrovec.

„Je že dolgo tega, kar si se tukaj naselil?“

„Hočeš mar biti, gospod magister, moj sodnijski izpraševalec?“

Vetrovec se je podprl z roko ob stran.

„Privel me je k tebi čisto znanstven namen. Kdo pak more kaj za to, če se sreča s kterim, ktereга bi imel poznati! — Zamogla bi pa moja nadaljna vprašanja res v tebi obuditi sum, da sem prišel na tvoj dvorec z drugo namero. Misleč tako pa bi se motil hudo. V svojih predavanjih o česki zgodovini spominjal sem se dosti obširno tudi Levega gradca. A začuvši, da imaš pod svojo streho spravljeno marsikako redko starino, nisem se mudil, marveč napravil sem se precej na pot. Le bodi brez skrbi, ne mislim te vznemirjati. K mojim študijam pa ne zadostuje samo jeden obisk. Dovoliš, da smem priti še drugič?“

Vetrovec je bil za odgovor v zadregi. Kje more pač tako vljudno in določno izrečeno prošnjo odbiti? In vendar bi najraje videl, da bi ta mož prej ko prej odšel za nekoliko milj proč od Žalova in da bi več ne prišel! Videl ga ni, kolikor se je spo-

tem napadu po Goriških, Tržaških in Videmskih časopisih; da, celó Dunajski židovski časniki so prinašali o tem razne verjetne in neverjetne vesti, kajti tistim časopisom so take žalostne dogodbe tečna vsakdanja hrana. Res je, da ta čin je glasovit zato, ker pojasnjuje žalostno domače (zakonsko) življenje nekterih po pravem obnašanju „neplemenitih plemenitašev“. Čudo je bilo pri tem, da se žaloigra ni še bolj žalostno svršila, kakor se je v resnici; kajti strašna je nagla smrt za človeka, ki mora nepripravljen morda celó v smrtnem grehu stopiti pred božjo sodbo. Marsikaj vgbajajo ljudje in težko je pri tem poizvediti istiniti vzrok poskušane umora grofa S. na njegovo lastno 22letno ženo in na dr. M., v kterega družbi jo je najdel tedaj „Pri treh kronah“ v gospodski ulici v Gorici. Nekteri pravijo, da je kazala grofinja „roge“ svojemu soprogu, drugi hočejo jo zagovarjati, čes, da je ona le žrtv zloravnjanja grofovega z njo, ki je hótel napraviti premoženje svoje žene. Drugi zopet hočejo vedeti, da je grof S. mnogo spoštovan v poštenih družbah ne le v Vidmu, ampak tudi drugod, in zato, da je on vreden, naj se ima do njega sočutje, ker si ni znal brzdati v hipu nagle jeze. Pripoveduje se, da je grof oče dveh otrok, in da vtegne imeti zato ta napad 26. febr. t. l. resne nasledke, akoravno sta že oba ozdravila in se odpejljala iz Gorice; grof pa sedi v preiskovalnem zaporu pri sv. Antonu. Ta pravda se bo obravnavala pri naši porotni sodnji v bližnjem mesecu. Zagovornik grofa S. bo dr. Pajer, tisti, ki je l. 1884 zagovarjal tako dobro ščuvalec proti blagoslovljenju zastave podpornega društva. Nekteri čakajo z veliko nestrpnostjo na obravnavo in njeni izid. Grof je star 35 let. Koliko in kaj je resnice v tem govoričenju, se vtegne takrat zvedeti. Bodisi kakor-koli in kjer-koli je bil več ali manj vzrok tiste žaloigre, naj bo to v svarljiv izgled, kako naj se ne obnašajo plemeniti zakonski družeti, ako hočejo res veljati pred svetom za plemenite ljudi tudi po njih vedenju!

Dne 26. m. m. bi se bile vršile konjske dirke na malih Rojah pod Goriškim kolodvorom, kakor so že bile oznanjene v prvič lansko leto tudi na drugi velikonočni praznik, ali zaradi dežja so bile prenešene na belo nedeljo. Nič bi človek ne rekel, ako bi se vršile kak drugi dan v tednu, a ne v nedeljo, zlasti zdaj, ko se dela na to, da bi se odpravilo onečeščenje nedelj in zapovedanih praznikov. Zato se moram pa čuditi Goriškemu verskemu konservativnemu listu, „L' Ecco“, ki je že marsikaj pisal za posvečevanje nedelj in praznikov, a te konjske dirke — prav za prav trpinčenje živali bi se imele tiste imenovati — pa je že dvakrat brez opazke na dolgo in široko oznanil. Da, nepotrebne dirke o Gospodovih dnevih so na Angleškem strogo prepovedane, ker tiste tudi po mnemni anglikanske cerkve onečastujejo iste dni; toraj menim, da bi mi katoličani ne bi smeli biti manjši posvečevalci nedelj in oziroma praznikov, kakor so anglikanski Angleži. Da so konjske dirke Angležem strogo prepovedane, nas prepričuje stroga državna postava v Angliji in vedenje sedanje angleške kraljice Viktorije do svojih sinov: Bilo je namreč 19. maja 1867 v nedeljo (ko so obhajali Pariško razstavo) in imeli so Francozje, oziroma Napoleon III., napraviti velike konjske dirke v čast pričujočima dvema angleškima kraljevičima,

minjal, kar je živ nobedenkrat, vsaj domisliti si ni mogel. Ali večkrat se zgodi, da so ljudje, ki se vidijo v življenju prvič, jako veseli, če se vidijo tudi zadnjič. In že ta obleka sama, ktera je bila postala takrat na česki zemlji tako zloglasna, ni v zemanovi duši nikakor mogla roditi zaupanja do gosta.

„Priatelj, jeden pohod mi nikakor ne zadoštuje; tvoja zbirka je preveč znamenita, celo preteklost vidim pred seboj v teh pepelnicah, na misel mi pride sedmo, osmo stoletje... Smem priti drugič...“

Zdelo se je, da mož opazuje z jednim očesom deklico, pritiskajočo se vedno bolj boječo in plašno k hrastovi mizi, drugo pak vpira ostreje in ostreje na Vetrovca. Jako težko gotovo je bilo prav razumeti ta izraz na obličji obiskovalčevem, ali še težje, verovati besedam njegovim, ki so tako medeno tekle izza obledelih ustnic. Včasih seveda se zgodi, da se za grdim obrazom, skriva čista, neuhodobna duša. Toda le ta črni, doli na pete splavajoči, okoli pasa s svetlim jermenom speti plašč in ta klobuk s širokimi okraji, pod kterim bi cela gos mogla sedeti!

„Če hočeš, pridi. Ali ne vem in ne razumem,

Alfredu in Arturu. Ker so pa takošne zabave na Angleškem oestro prepovedane, sta prosila prince svojo mater kraljico Viktorijo po telegrafu za dovoljenje, da bi smela biti navzoča pri konjskih dirkah; ali kraljica-mati jim je odrekla dovoljenje, kar sta tudi lepo vbogala. In vendar pravijo, da je angleška ustava najbolj svobodoljubna in angleško kraljestvo bi se smelo imenovati „aristokratska republika“ s kraljem ali kraljico na čelu! — Pri nas pa vtegne še mnogo vode steči v morje, preden dobimo — če jo še sploh kdaj dobimo — takošno postavo!

Selce, 30. aprila. (Volitev.) 28. t. m. vrnila se je pri nas volitev občinskega zastopa. Za župana je bil izvoljen g. Janez Vrhunc; za občinske svetovalce pa so izvoljeni gg.: Matija Šmid, Franc Pavec, Josip Potočnik in Josip Gartner, vsi posestniki. Volilna borba ni bila kaj huda, vse se je vršilo mirno in dostojno, za kar smo posebno hvalo dolžni okrajnemu glavarju, g. Merku, ki je sam vodil volitve.

Hujši boj je bil pred 14 dnevi, kedar smo volili odbornike; a pravična stvar je vendar na zadnje zmagala. Naša srenja je zelo velika, ker k njej spadajo štiri župnije: Selce, Drazgoše, Št. Lenart in Bukovšica. Hoče odbor biti res zastop občine, mora poznati potrebe vseh občanov, a ne le nekterih dolincev; zato se je na to pri izvolitvi odbornikov tudi gledalo. Marsikje pa vlada namesto pametnega posvetovanja le samovolja županova in od tod je tudi toliko pritožeb. Marsikje in marsikedar se očita srenjskim predstojnikom, da so preojstri, ojestrejši kakor postava sama, in žalibog, da po pravici. Tako sem čul od nekega kraja, da je župan tirjal od domačih krojačev in čevljarjev, da morajo tako imenovan „patent“ plačati, če ne, ne smejo delati. Nasledek tega je bil, da marsikteri otroci niso mogli v šolo in odrasčeni ne v cerkev.

Mar li to ni prav od župana, mar li tega ne tirja tudi postava? Res, pa zdi se nam, da le na videz. To zna biti v srenji, ki se edino z rokodelstvom pečajo, ki od rokodelstva živé. Prav, taki naj plačujejo davek, saj jih mora plačevati vsaki državljan. A če se okoliščine natanko prevdario, bi znala stroga izpeljava take postave vendar le krivična postati. Naj to pojasni izgled, ki se po deželi povsod nahaja; ostanimo pri krojačih in čevljarjih. Večinoma so taki sami posestniki, ali pa dninarji. Oni delajo za domačo hišo; sosedom pa le bolj po priliki, v hudi sili, iz prijaznosti. Na zimo, na spomlad ali jesen je največkrat taka prilika in sila, in zato tudi delajo naši domači rokodelci kaki dan za soseda, bodisi na njegovem ali na svojem lastnem domu. Ves drugi čas pa delajo na svojem posestvu, ali pa kot dninarji na polji drugih. Mar li taki res spadajo pod rokodelsko postavo ter so dolžni „patent“ plačevati? Mislím, da ne; a mnogo je na tem ležeče, kako župan reč gosposki poroča. Prvi nasledek prestrogosti je, da marsikteri tak rokodelc vse popusti, da se reši sitnosti, a potem nastopijo še drugi že zgoraj omenjeni nasledki. Da se nam tako postopanje marsikterih srenjskih predstojnikov prestrogo dozdeva, pride od tod, ker tako postransko delo ne živi posestnika-čevljarja ali krojačadninarja, ampak živi ga posestvo in dnina. To bi bil rad že zdavnej opomnil, ker se mi je potrebno zdelo, bodi toraj pri tej priliki povedano. tn.

da bi te té stvari tako zelo mogle zanimati. Toliko sto let so tukaj ležale, ne da bi se kdo zmenil za-nje in od vseh teh učenih glav, kar jih je kedaj bilo na Českem, niti jednemu ni prišlo na misel, da bi prišel na Levi gradec in na starodavnem pokopališči se učil starodavne česke zgodovine.“

„Prav praviš. — Od vseh tvojih prednikov in po celi okolici skoz vsa stoletja se nihče ni zmenil za to, kar je v zemlji, ktero preoravajo, obsevajo in včasih pusté neobdelano ležati, kakor ti edini, od vseh prvi. — Dobro, ti si dovolil in jaz se poslužim tvojega dovoljenja prej ko mogoče. Z Bogom toraj!“

Magister s Pražkih šol ali bolje s Pražkih kolegij je še enkrat vpri očí na deklico; potem je podal Vetrovcu roko in čez nekoliko trenutkov bil je že za Žalovu.

Ljudje so za magistrom gledali skozi razpokline v durih in skozi škrbine v vratih. Venkaj na vas se ni upal nobeden.

(Dalje prih.)

Naše slovstvo.

Stoletnica goriške bolnišnice usmilj. bratov v ulici Alvarez; svečanostna knjiga v ta namen.

(Konec.)

Četrta dōba opisuje čas od 1863—1879, t. j. od povzdige za javno bolnišnico do preosnovljenega razširjanja tega zavoda 1879 (str. 62—79). Tukaj pripoveduje o raznih dopisih in naporih bolnišnične predništva, vsled kterih je dobil zavod značaj javne bolnišnice. Omenja tudi z rahlimi besedami nekterih protivnikov, ki niso slednjič nič drugega nameravali, kakor odpraviti ta v vsakem oziru koristni, hvalevredni red od oskrbnitva bolnišnice in od streženja bolnikov. Ali vsim tim klevetnikom je okom prišel sedanji vsestransko spretni prednik, preč. o. Sobel, rojak iz pruske Šlezije, ranocelnik z diplomom potrjen l. 1863 v Gradcu in okoslovec, za javne zasluge odlikovan že l. 1866 kot nadzdravnik v Praškem samostanu Avstrije, — ob času pruskega zasedanja, — z zlatim križem in redom pruske krone, potem kot vitez reda Franjo Josipa od l. 1882; to je, on je lastnik treh dobro zasluženih odlikovanj; dva je prejel od avstrijskega in enega od pruskega vladarja, kar je dosihmal za redovnika neslišano!

V peti dōbi se opisuje (str. 79—132) preosnovano razširjenje poslopja za bolnike in blazne in vsestransko plodovito in blagonosno delovanje omenjenega prednika (priorja) od l. 1879—1885, ki je prišel v Gorico v začetku l. 1879. Vse to, pravi, kar se nahaja drugod, se tudi tukaj vrši v korist betežnih in v kolikor pripuščajo moči; vse zboljšanja, ktere ponuja novodōbna učenost, so tudi v Goriški bolnišnici, tako, da po neumornem trudu, pogumu in učenosti sedanjega, od duhá sv. Janeza od Boga prešinjena prednika, ki nosi vredno istega ustanovnika krstno ime, se mora ta bolnišnica smatrati med one, ki so najboljše oskrbovane, ter čini zares čast mesta.

Slednjič so naštetí po imenu in opraviu današnji usmiljeni bratje, kterih je 11 s prednikom vred; med temi en duhovnik in dva bogoslovca, ki obiskujeta Goriško bogosemnišče. Naštetí so potem tudi predniki od zadnjih 100 let sem in umrli sobratje v tisti stoletnici. Konec knjige pa obsega skupno število in razlago medicinskih oblik bolezni od primarja-zdravnika, dr. Jaunika, pa skupno število kirurškičnih oblik bolezni od primarja-zdravnika, dr. Keršovana. Oba omenjena primarja sta slovenska rojaka; prvi iz Bilj, drugi iz Gradišče, obe vasi blizo Gorice.

Toliko na kratko o omenjeni izvorni knjigi. Kdor bi hotel kaj več iz nje izvediti, je dobí od zaloge samostana. — Grb reda usmiljenih bratov obstoji iz granatnega jabelka s posvečenim križem, menda zato, ker je ustanovil sv. Janez od Boga v Granadi prvo bolnišnico l. 1538. Sv. Janez od Boga je umrl 1550, star 55 let. A red je bil potrjen še le od papeža Pija V. s tremi meniškimi obljubami in z dolžnostjo, da strežejo bolnikom brezplačno z nabranimi milodari. Redovniki so večidel neduhovni, s prednikom nadzdravnikom in s tolikim številom duhovnom, kolikor jih ravno za duhovno oskrbovanje v bolnišnicah potrebujejo.

Toliko je namenil in si štel v dolžnost na kratko o bližnji slovesnosti stoletnice bolnišnice usmiljenih bratov v ulici Alvarez „Slovenca“ poročati iz globoko čutene hvaležnosti:

Nekdo, ki je imel srečo vživati pred leti njih bogomilo postrežbo.

Domače novice.

(Za knezoškofa v Tridentu) je imenovan preč. gosp. Karl Evgen Valussi, proš Goriški, doktor bogoslovja, kanonik Kodelijev, mnogo let državni poslanec itd. Rojen je Lah v Talmasonu na Beneškem 10. febr. 1837, za mašnika posvečen 12. febr. 1860. Kolikor vémo, je mož bistrega duha in dobrega srca. Nasvetovana sta bila škof Haller v Solnogradu in proš Valussi, iz Rima oba spoznana popolnoma sposobna; a — presvetli cesar je izročil slovečo škofijo Valussiju, kar je jako veselo.

(Stotnik) postal je tukajšni mestni vojaški zapovednik nadporočnik Anton Fukatko.

(Povišanje pri kranjskih brambovcih.) Stotnik druge vrste Fr. Arzt Novomeškega brambovskega batalijona št. 24 v službi pri c. kr. brambovskem

ministerstvu na Dunaji, postal je prve vrste. Častniški namestnik J. Janežič v ravno tem batalijonu postal je poročnik.

(Letošnji prvi maj) je bolj otožnemu novembru, kakor pa veselemu majniku podoben. Po malem rosilo je že vse zgodaj zjutraj; težki sivi oblaki visijo pa celi dan nad mestom, kakor bi se nam še sneg ponujal. Zarad kislega vremena izostala je danes zjutraj do letos na ta dan običajna bučnica.

(Letenske brzovjavne postaje) pričele so danes svoje delovanje, ki bo trajalo do 1. novembra. Sploh pa takih postaj v naših krajih ni veliko. Na Opčini nad Trstom jo imajo.

(Boj s financerji) imeli so civilisti na veliko-nočni torek v Piranu. Bilo je pa tako-le: Parnik, ki se je tje kaj pripeljal, so po svoji predpisani nalogi finančni stražniki preiskovali, če nima kaj dachu podvrženega in v Piran ali preko njega v Istro namenjenega blaga. Ob tej priložnosti sprla sta se nek meščan in financer, ter se je poslednji hotel orožja poslužiti. To je bilo pa okolostoječim kakor plat zvona. Od vseh strani jeli so skupaj vreti in kakor bi bil gori pogledal, pobrali so financerju orožje, ter so ga po vrhu še tako nabili, da je na mestu obležal in so ga pozneje v bolnišnico prenesli. Ko so tepenemu tovariši njegovi pomagat prihiteli, so bili ljudje že tako razljuteni na finančne stražnike, katerih že tako ne morejo kaj prida, da so jih kar od kraja s kamnjem nagnali. Predposlednje dejanje te žalostne završilo se je s tem, da so jih mnogo zaprli, poslednje končalo se bo pa pred sodnijo.

(Višnjegorski gasilci) prejeli so od presvitlega cesarja, kakor „L. Ztg.“ pripoveduje, 80 goldinarjev podpore.

Razne reči.

— V Zagrebu se je začela v petek 30. aprila konečna obravnava zoper dr. Gregorja Tuškana zaradi krivega spričevanja pri znani tožbi dr. Anton Starčevića. Dr. Tuškan je namreč rekel, da je videl, da so se roke vzdigovale zoper bana, a imenoval ni nikoga, danes pa se ima zagovarjati zaradi teh besedi pred sodnijo, ker ban pravi, da se ga ni nihče dotaknil in da deželni poslanec dr. Tuškan ni govoril resnice.

— „Edelweiss“ se baje prav rad zaplodi iz semena. Najljubša prst mu je ilovca z apnenim prodrom ali mortom. — Seme se vseje na hladnem kraju v navadno prst, sadike se potem presade v lonce. Sadike se ponašajo tudi, ako se vsade v solnčnat kamniten vrt, da je le dosti prodnate zemlje vmes. Tako piše v „Times“ Mr. Burbridge iz botaničnih vrtov „Trinity-College“, ter pravi, da se tam brez težave izreja „Edelweiss“ iz semena.

— Gibanje med delavci, ki je v Evropi že več let, ter narašča dan na dan, se je začelo tudi preko atlantskega oceana v zedinjenih državah v Ameriki in se tu ali tam razteguje na široko in daleko. Vlada se je dosihmal držala tega načela, da se ni vmes vtikovala med delavce in njih plačevalce, a sedaj vidi, da ni drugače, da more tudi tukaj vmes seči in stvar naravnati. Kakor telegram iz Washingtona naznanja, je predsednik Cleveland izročil poslanico kongresu, v kateri priporoča, naj se delavsko vprašanje reši potem postavojaštva, in povdarja, ako se o tem sklepajo postavbe, mora se vse mirno nepristransko prevdariti in dobro premisliti. Dosedanje razmere med delavci in njih gospodarji niso povoljne; delavci so po večem nezadovoljni, ker se preveč in nepremišljeno od njih zahteva; priznati se pa vendar mora, da tudi delavci red in mir kalé, kar se vendar ne dá opravičiti. Predsednik ni zoper prostovoljno odbrano sodišče, vendar pa nasvetuje, naj se sestavi komisija treh udov, ki imajo biti državni uradniki. Ta komisija ima posredovati med delavci in njih gospodarji.

— Kaj to pomeni? K ruskemu caru v Livadijo je bil poslan Ehdem paša. Ta gospod je izmed najvišjih turških uradnikov, in da „Porta“ pošlje najvišjega državnega uradnika za posebnega poslanca, to pravijo, že nekaj pomeni, Rusija in Turčija ste v prijateljskih odnošajih med seboj. Car je sprejel pri slovesnem zaslišanju Ehdem pašo, ki je izročil lastno-ročno sultanovo pisanje. Predstavil se je potem carinji in obiskal na to ministra cesarske hiše, grofa Voronzova-Daškovega, in ministra vnanjih zadev, pl. Giersa.

Telegrami.

Levov, 30. aprila. Baron Hirsch iz Pariza izročil je cesarskemu namestniku Gališkemu za Stryjske pogorelce 100.000 frankov.

Budapešt, 30. aprila. Pravosodni minister dr. Teodor Pauler je ob 1/2. uri popoldne umrl. Umrl je, ker se mu je voda

zaprla. Šest dni ni vzel prav nobene hrane vase in dva dni pred smrtjo ni nobenega svojih otrok več spoznal.

London, 1. maja. Iz Kahire se sporoča, da se preko nubiške puščave 3000 ustašev proti Koroškemu in Mandalayu pomika.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
opazovanja						
7. u. zjut.	730-04	+16.4	brezv.	jasno		
2. u. pop.	730-29	+18.4	sr. zap.	del. obl.	0-00	
9. u. zveč.	731-81	+12.6	sl. zap.	jasno		

Zjutraj jasno. Dopoldne se je pa pooblačilo in je nekaj kapelj dežja padlo. Popoldne jasno, pa zopet dež. April je še poslednji dan pokazal, kaj da zna. Srednja temperatura 15-8° C., za 4-1° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

1. maja			
Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	85 gl.	50	kr
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	85	50	„
4% avstr. zlata renta, davka prosta	114	40	„
Papirna renta, davka prosta	101	70	„
Akcije avstr.-ogerske banke	877	—	„
Kreditne akcije	288	—	„
London	126	05	„
Srebro	—	—	„
Francoski napoleond.	10	02	„
Ces. cekini	5	93	„
Nemške marke	61	77 1/2	„

Umrli so:

27. aprila. Amalija Okorn, sladničarjeva hči, 8 let, Karlovska cesta št. 22, davica.

28. aprila. Jera Velkaverh, sluga žena, 64 let, Streliške ulice št. 2, pljučnica. — Jože Balant, komisijonar, 37 let Rožne ulice št. 3, pljučnica.

V bolnišnici:

28. aprila. Jernej Trinkaus, gostač, 54 let, Catarhus intest. chron. — Lucija Debelak, gostija, 68 let, Marasmus.

Tujci.

29. aprila.

Pri **Maltcu**: Albrecht George, trgovec, iz Bremena. — Wesehanski, Stowassel, Faklert in Wüst, trgovci, z Dunaja. — Marija Giarfrel, zasebnica, s sestro, iz Trienta. — R. Udy, c. k. poročnik, iz Dignane. — J. Novak, gojzdar, s sprogo, iz Hermsburga. — Janoz Hudolin, potovalec, iz Prezida. — Karl Deperis, c. k. poročnik, iz Kamnika.

Pri **Stonu**: Heim. Besenthal, zasebnik, iz Göppingena. — Zirblinger, Zellaki in Weltmann, trgovci, z Dunaja. — A. Neuberg, potovalec, iz Ogrskega. — Otto Vötter, c. k. stotnik, iz Raabe. — Ed. Siubitz, zastopnik, „Avstrije“, iz Grada. — Magdalena Nejer, zasebnica, iz Celovca. — Marija Marzinger, zasebnica, s hčerjo, iz Krškega. — Tom. Božičević, c. k. stotnik, iz Strassa. — Simon Rutar, profesor, iz Spljeta. — L. Heller, trgovec, iz Reke. — Lucija Bosig, vdova, iz Gorice.

Pri **Virantu**: France Jančar, posestnik, z Dunaja. — France Sever, posestnik, iz Fara. — Ed. Hoffmann, trgovec, iz Kočevja. — Janez Pouše, posestnik, iz Mokronoga. — Grabenč, posestnik, iz Velikih Lašč.

Proti kašlju in hripavosti

so

Antikatarhalicne salicylne pastile

najboljši pripomoček. One so najvpešnejši sredstvo vbrani se davici-difteritiki, proti vsem pljučnim, prsnim in vratnim boleznim; neobhodno potrebne za vsacega pevca ali govornika; posebno pa za vas p. n. učiteljski stan, kojemu čil in sonoren glas najbolje služi. — Ena škatljica 20 krajcarjev.

Gumasti bonboni 1 škatljica 10 kr.
Pastile iz sladovega cvetu „ 10 „
Pastile iz sladkega lesa „ 10 „
Salmijakove pastile „ 10 „

dobivajo se vedno sveže

v lekarni Piccolija, „Pri angelju“,

v Ljubljani na Dunajski cesti (9)

in se naročila po pošti proti povzetju takoj izvršujejo.

Dr. Kiesov

izumil je staroslavno in vednoveljavno

Augsburško esenco življenja,

See dep. Schatzmarka.

Esenca življenja je najbolj varno sredstvo proti mrzlici, krvavi grizi in koleri. (11)

Prava je le tista, ki ima zgorenje znamko. Dobiva se na drobno po vseh boljših lekarnah, na debelo pa pri vseh boljših droguistih (materijalistih) in pa pri J. G. Kiesovem v Augsburgu (na Bavarskem).

(11)

Zavarovanje proti toči.

Najceneje zavarovanje proti toči z določenimi premijami, pri katerih se 50% oziroma le 33 1/3% že naprej na korist zavarovančeve odpiše, in se le tedaj polne premije vplačajo, kadar je zavarovane v resnici poškodovan, sprejema

na Štajarskem, Koroškem in Kranjskem Ogrsko-francosko zavarovalno delniško društvo (Franco-Hongroise)

založna glavica znaša 8 1/2 milijonov goldinarjev. Škoda se pošteno preeni in vestno izplača.

Kdor želi, premije tudi še le ob novini lahko plača.

Generalni zastop v Gradcu, gospodske ulice „Thonethof“ II. nadstr.

Ponudbe sprejema:

Glavni zastop v Ljubljani

na Valvazorjevem trgu šte. 3.

(1) Trček & Birk.

V „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani je dobiti:

DUHOVNO

PASTIRSTVO.

Slovenskim bogoslovcem in mašnikom

spisal

(11)

Anton Zupančič,

profesor pastirstva.

I. del (oseba pastirjeva, homiletika, katehetika) stane 1 gl. 20 kr., po pošti 1 gl. 30 kr.

II. del (splošnja liturgika, ljudske pobožnosti, brevijar, sv. maša) velja 95 kr., po pošti 1 gl. 5 kr.

III. del (sv. zakramenti) velja 1 gl. 5 kr., po pošti 1 gl. 15 kr.

IV. del (zakramentali, duhovno vladanje, pisarniška opravila) stane 60 kr., po pošti 65 kr.

Cena celi knjigi 3 gld. 80 kr.

Naznanilo.

V zalogi podpisane bukvarne dobiva se knjiga:

Marija moja kraljica

ali

ŠMARNICE.

Spisal

Anton Žgur,

župnik v Loškem Potoku.

Z dovoljenjem Ljubljanskega knezo-škofijstva.

346 str.

Obseg: Marija, moja luč; moja zvezda; moje solnce; moja pesem; moje bukve; moj vrt; moja jed; moj škrit; moj biser; moja beseda; moje drevo; moje veselje; moja zrkalo; moja sestra; moj studenec; moja nevesta; moja podoba; moja cvetlica; moj prstan; moje orožje; moje sidro; moje pribežališče; moje bivališče; moja trdnjava; moj turen; moje zdravilo; moja pot; moja čudodelnica; moja srednica; moja mati; moja krona; moja kraljica. — Pridejana je sv. maša, molitve, katere naj se z mašnikom vred opravljajo po vsaki tili sv. maši, lavretanske litanijske, molitve k presvetemu Rošnjemu Telesu, k sveti Devici Materi Mariji, k svetemu Jožefu, za vse potrebe, Litanije vseh svetnikov, molitve po litanijskih, molitev h križanemu Jezusu, tri božje čednosti in sv. križev pot.

Cena letošnjim „Šmarnicam“ je ta-le:

Vežane v pol usnji — gld. 90 kr.

„ vse v usnji 1 „ —

„ „ „ z zlato obrozo 1 „ 20 „

Po pošti 10 kr. več. Kdor jih 12 skupno naroči, dobi ene za nameček.

Tvarina je dobro obravnavana in prav koristna. Ker ima mične izgledne in dogodbe, bode se knjiga gotovo vsakemu priljubila.

„Katoliška Bukvarna“

v Ljubljani, stolni trg šte. 6. (6)

Homeriana-čaj,

po zdravnikih priporočeno, izvrstno sredstvo proti

bolezni na pljučih in na vratu (jetiki, naduhi in bolezni v krlju [Kehlkopf]).

Iznenadljivi so vspehi! (25)

Knjižica o tem razpošilja se zastoj.

Zavitek čaja velja 1 marko 20 vinarjev.

Edino pravega ima

A. Wolfsky,

Berlin N., Weissenburger-Strasse Nr. 79.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.